

5.4 Sivistyspalvelut

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Sivistyspalveluiden yleistavoite, lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen, on toteutunut suunnitelmallisesti. Resursseja on suunnattu koulupudokkuuden vähentämiseen ja aggressiivisesti käyttäytyvien alkuopetuksen oppilaiden tukemiseen. Koulupudokkaiden Luoto-ryhmässä on ollut lukuvuoden 2025–26 alusta kahdeksan oppilasta. Opetus on toteutunut kunnan omissa tiloissa. Vuokratiloista luovuttiin edellisen kouluvuoden päätyttyä. Luoto-ryhmässä on neljä oppilasta, jotka ikänsä puolesta kuuluisivat aikuisten perusopetukseen. Oppilaat ovat saaneet jatkaa lasten perusopetuksessa, koska heille ei ole vielä löytynyt muuta opiskelupaikkaa. Kunta on velvollinen huolehtimaan alle 18-vuotiaiden lastensa oppivelvollisuuden täyttymisestä. Selvitellään, löytyykö heille sopivampaa koulupaikkaa jo syksyn aikana.

Pohteen järjestämät opiskeluhuoltopalvelut ovat parantuneet syyslukukaudella. Kuntaan on saatu ostokoulupsykologipalvelua, ja Liminka on päässyt mukaan koulupsykykarikokeiluun, jossa kuntaan on saatu psykiatrisia sairaanhoitajia.

Kiusaamiseen puuttumisen mallia ja poissaoloihin puuttumista on viety eteenpäin johdonmukaisesti. Kiusaamiseen puuttuminen on yksi Lapsiystävällinen kunta -tavoitteista. Kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttumista on parannettu mm. Opetushallituksen hankerahoituksella. Syyslukukauden alusta on tutustuttu KiVa-koulumallin laatuksiteereihin, koska halutaan varmistaa, että KiVa-koulumalli toteutuu kaikilla kouluilla kaikilta osin. Kiusaamiseen puuttumisen toimintaa koordinoi Limingan kouluvalmentaja.

Sivistyspalveluiden kansainvälisyystavoitteet saavutettiin lukuvuoden 2024–25 osalta. Erasmus+-akreditointi varmistaa, että oppilaiden ja henkilökunnan osallisuus kansainväliseen toimintaan toteutuu tavoitteen mukaisesti eli 20 % oppilaista ja henkilökunnasta osallistuu kansainväliseen toimintaan myös vuonna 2025. Oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta KV-toimintaan ovat osallistuminen opetussuunnitelman mukaiseen koulun kansainvälisyystoimintaan, mm. osana Erasmus+-projekteja ja -vierailuita sekä muita KV-vierailuja myös isäntäoppilaina omilla kouluillaan.

Kunta sai uuden 149 000 euron Erasmus+-hankerahoituksen lukuvuodelle 2025-26. Kuntaan on työstetty Erasmus+-suunnittelupohja, jossa tehdään näkyväksi henkilökunnan ja oppilaiden yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua Erasmus+-liikkuvuuksiin.

Opetuksen muita painoalueita, STEAM-opetus, painotettu matematiikka ja kaksikielinen opetus, on edistetty suunnitelmallisesti, ja ne ovat saaneet vakiintuneen paikan Limingan opetuspalveluissa. Päiväkoti Loimussa alkanut tiedepainotteinen esiopetus saa jatkumon Tupoksen alakoulusta. Polkua on alettu suunnitella syksyllä 2025, jotta toimintaa voidaan toteuttaa lukuvuoden 2026-27 alusta.

Limingan lukion tavoite olla vetovoimainen lukioyksikkö toteutuu. Limingan lukioon oli keväällä 128 ensisijaista hakijaa. Keskiarvoraja kipusi noin 7,5, joten kaikki ensisijaiset hakijat eivät päässeet Limingan lukioon. Lukioon on otettu neljään rinnakkaiseen ryhmään niin paljon opiskelijoita kuin on pysytty. Elokuun alussa englanninkielisessä opetusryhmässä oli 28 opiskelijaa ja yleisopetuksen ryhmässä 33 opiskelijaa.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Sivistyspalvelut koostuu varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluista, lukiokoulutuksesta ja musiikkiopiston palveluista. Varhaiskasvatuksen kokonaisuus käsittää päiväkotihoidon, vuorohoidon, esiopetuksen, erityisvarhaiskasvatuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen palvelut. Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perhe voi valita kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen. Tukimuodot ovat kotihoidontuki tai yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä sekä yksityisen päiväkotihoidon palveluseteli. Syyskuun 2025 lopussa yksityisen palvelun osuus oli 34 %.

Perusopetus, iltapäivätoiminta sekä lukiokoulutus muodostavat kunnan opetuspalvelut. Erityisopetusta eli uuden lain mukaan oppilaskohtaista tukea annetaan yleisopetuksen ryhmissä sekä pienryhmä- ja erityisluokkaopetuksena. Vaativan erityisen tuen ryhmät (VETO-ryhmät) ja koulupudokkaiden Luoto-ryhmä ovat tarjonneet tukea suurien haasteiden kanssa kamppaileville lapsille. Iltapäivätoimintaa järjestetään kaikissa kunnan peruskouluissa.

Limingan lukio on kasvanut 340 opiskelijan kouluksi syksyllä 2025. Lukiolla on tehty alkuvuodesta oppilasmäärän kasvun edellyttämiä henkilöstö- ja tilajärjestelyjä. Lukio on vetovoimainen, vahva lukioyksikkö, jonka kantava ajatus on toimia hyvinvointikouluna. Muita lukion painotuksia ovat kaksikielinen opetus ja kansainvälisyys, STEAM-minitiedepolku, tiimilukiotoiminta ja Bisneslukio-opintojaksokokonaisuus yrittäjyydestä kiinnostuneille.

Limingan seudun musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista, opetussuunnitelman mukaista taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti. Musiikkiopiston 226 oppilasta ovat Limingasta, Tyrnävältä, Lumijoelta ja Siikalatvasta.

Toimintaympäristöanalyysi

Lasten, nuorten ja perheiden tuen tarve on edelleen suuri. Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa tarvitaan entistä monipuolisempaa ja räätälöityä tukea. Lukuvuoden 2025–26 alussa voimaan tullut ryhmäkohtaisen tuen järjestämisvelvoite helpottanee tilannetta. Joustavien ryhmäjärjestelyjen on todettu tukevat oppilaiden motivaatiota ja osaamista.

Poissaoloihin ja koulupudokkuuteen on puututtu poissaolon portaita hyödyntäen, tehostamalla tiedottamista koteihin ja järjestämällä Luoto-ryhmän tukea, mm. koulupudokkaille. Syksyllä 2025 koulupoissaolot ovatkin kääntyneet laskuun. Käyttäytymisen haasteet, kuten aggressiivinen käytös, vaativat edelleen panostuksia VETO-ryhmän tyyppisiin räätälöityihin ryhmittelyihin. Opetushallituksen hankerahalla on edistetty kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttumista.

Kuntatalous on haastanut säästötoimiin. Sivistyspalveluissa on haettu säästöjä tilakustannuksista ja henkilöstökuluista. Kaikki erityisryhmät on saatu kunnan omiin tiloihin, ja Vilske-vuokramoduulista luovutaan vuoden 2026 aikana.

Oppilasmäärän väheneminen tuo haasteita valtionosuuksien kautta. Tarvitaan ennakoivia toimenpiteitä tilojen ja henkilöstön osalta sekä vetovoimaisia palveluita uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Kaksikielinen opetus, kieliohjelma ja painotettu matematiikkaopetus sekä modernit varhaiskasvatus- ja koulutilat sekä liikuntatilat ovat merkittäviä vetovoimatekijöitä.

Koulupäivän sujuvuutta on parantanut elokuun alussa voimaan tullut kännykkäkielto. Yläkoululaisille tehdyn kyselyn perusteella, oppilaat eivät pidä kännykkäkiellosta, vaikka se onkin rauhoittanut oppitunteja ja kannustanut panostamaan välituntitoimintaan. Kouluilla on järjestetty monipuolista toimintaa oppilaiden aktivoimiseksi ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi.

Digitaalisuus ja tekoäly haastavat opetuksen ja hallinnon toimintatapoja. On tärkeää vahvistaa henkilöstön osaamista, varmistaa ohjelmistojen ja laitekantojen ajantasaisuus sekä huolehtia tietoturvasta ja eettisistä toimintaperiaatteista. Tekoälykoulutuksia on käynnistetty syksyllä 2025. Maksullisten ohjelmistojen hankintaa on selvitetty ja pohdittu tekoälyn käyttöön liittyviä eettisiä haasteita.

Lasten ja nuorten hyvinvointi edellyttää digitaalisuuden vastapainoksi liikuntaa, ulkoilua, riittäviä yöunia, harrastuksia ja kavereita. Sosiaalinen media aiheuttaa muun muassa ulkonäköpaineita. Tämä on todettu vastikään julkaistuissa kouluterveyskyselyn tuloksissa, muun muassa Limingan yläkouluikäisten tyttöjen osalta. Medialukutaidon merkitys on korostunut. Medialukutaito antaa valmiuksia toimia vastuullisesti ja kriittisesti sosiaalisessa mediassa, erottaa muokattu sisältö todellisesta ja arvioida saatuja viestejä. Se tukee nuorten itsetuntoa, hyvinvointia ja sosiaalisten paineiden hallintaa arjessa. Laadukkaat, maksuttomat harrastusmahdollisuudet, kuten HaLi-toiminta, tuovat osaltaan vastapainoa somemaailmassa luovimiseen.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Sivistyspalveluissa on vahvistettu lasten hyvää elämää UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallilla (LYK). Kunnan palvelualueet ovat mukana kehittämässä lapsiystävällistä kuntaa yhteistyössä seura- ja yhdistystoimijoiden ja Pohteen edustajien kanssa. Liminka sai Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen maaliskuussa 2024. Vuoden 2025 alussa on työstetty uusi toimintasuunnitelma, jossa on viisi tavoitetta, joista kullakin on 2–4 toimenpidettä. Useimmat tavoitteet liittyvät lasten hyvinvoinnin ja hyvän elämän vahvistamiseen.

Limingan kunnan sivistyspalvelut ja sen kehittämisaalueet kaksikielinen opetus, painotettu matematiikan opetus sekä Lapsiystävällinen kunta -toiminta saivat valtakunnallista näkyvyyttä syyskuussa, kun Limingan sivistysjohtaja palkittiin kunnan kehittämistyöstä Kuntaliiton ja Opsian *Sivistyksen suunta* -palkinnolla. Henkilökunnan kansainvälisyyden, kielitietoisuuden ja pedagogisen osaamisen vahvistaminen koulutuksen ja Erasmus+-täydennyskoulutusten kautta ovat tukenut kaksikielisen opetuksen jatkumon toteutumista. Limingan kaksikielinen opetus perustuu CLIL-pedagogiikkaan (Content and Language Integrated Learning), jonka mukaan kieltä opitaan rinnan oppisisältöjen kanssa. Opettajien CLIL-osaamista on vahvistettu yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa ja valtakunnallisessa Kaksari-verkostossa. Huhtikuussa 2025 Liminka Ojanperän koulun johdolla isännöi valtakunnallisia Kaksaripäiviä Limingassa. Seminaariin osallistui noin 40 kaksikielisen opetuksen kehittäjää eri puolilta Suomea. Seuraavaa Kaksariseminaaria varten on saatu Opetushallituksen hankerahaa.

Osana kunnan kansainvälisyyden vahvistamista aloitettu koulutusvientityö jatkuu. Syyslukukauden

alussa on käyty neuvotteluja kiinalaisen kumppaniin kanssa vuoden 2026 alussa toteutuvasta kiinalaisvierailusta Liminkaan. Elokuussa 2025 kaikissa Limingan peruskouluissa oli kiinalaisia oppilaita opettajineen viikon ajan. Vieraita oli yhteensä noin 70. Sivistyspalvelut sai erinomaisen arvion vierailuohjelman järjestämisestä ja rahallisen korvauksen, jolla on edistetty koulujen kansainvälistymistä.

Kasvatus- ja opetuspalveluissa painopiste on ollut lasten ja nuorten sekä työntekijöiden hyvinvoinnin vahvistamisessa. Kunnassa toteutettiin henkilöstökysely keväällä 2025. Kyselyn tulokset on käyty läpi yksiköissä ja paikannettu tuloksista yksiköiden vahvuudet ja kehittämiskohteet. Kehittämiskohteiden edistämiseksi on laadittu suunnitelmat ja aikataulus.

Oppimisen tuen järjestämisen muutos astui voimaan 1.8.2025 (PoL 1090/2024) alkaen. Syksyllä on alettu toteuttaa keväällä tehtyjä suunnitelmia painopisteen siirtämiseksi ryhmäkohtaiseen tukeen. Vielä on liian aikaista arvioida muutoksen onnistumista. Ensimmäiset arvioinnit tehdään lukukauden päättyessä.

Iltapäivätoiminnan suunnitelma päivitettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 19.2.2025/§ 19. Lautakunta ei päättänyt nostamaan iltapäivätoiminnan maksua, mutta iltapäivätoiminnan laajuutta ja kestoa muutettiin. Iltapäivätoiminta päättyy klo 16 joka päivä. Ryhmämuotoisen iltapäivätoiminnan laajuudeksi mitoitettiin 30 iltapäivälästä/koulu. Mitoitus suhteutuu hyvin nykyisiin alkuopetuksen oppilasmääriin. Iltapäivätoimintaan on elokuun alkaessa otettu 96 oppilasta, joista 17 on pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita. Yhteistyö Pohteen kanssa pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden iltapäivätoiminnan osalta on parantunut. Kuudelle oppilaalle saadaan iltapäiväohjaajapalvelua Pohteen kustantamana lukuvuodeksi 2025-26 25 euron tuntihinnalla.

Kiusaamiseen ja häirintään puuttumiseen saatiin vuoden 2025 alussa Opetushallituksesta hankeraha, jolla edistetään sekä Limingan LYK-suunnitelmaan että opetussuunnitelmaan kirjattuja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelmia.

Limingan seudun musiikkiopistoon hankittiin vuoden alussa kansainvälisen tason vaatimukset täyttävä Bösendorfer-flyygeli. Flyygelin ovat valinneet asiantuntijat F-musiikille, jossa tämä erinomainen yksilö on ollut esittelykäytössä. Hankintahinta oli tämän vuoksi alle puolet uuden vastaavan flyygelin hinnasta. Flyygeli on hankittu vuokramallilla, jolloin hankintakulut jakautuvat kuudelle vuodelle sivistyksen käyttötalouteen. Korkeatasoinen Sarvelasali ja huippuflyygeli antavat hyvät edellytykset järjestää korkeatasoisia konsertteja Sarvelasalissa ja myös vuokrata salia äänitystarkoituksiin. Kevään viimeisessä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouksessa päivitettiin Sarvelasalin vuokrahinnasto. Flyygelin vihkiäisjuhlaa vietettiin kutsuvieraskonsertissa 5.9.2025, jossa esiintyi Hannu Alasaarela.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2024	TA 2025	TOT 1-9/2025	TOT-TA € 2025	TOT% 2025	Muutos % 2024-2025
TOIMINTATUOTOT	1 220 477	973 799	1 128 822	155 023	115,9 %	13,4 %
Myyntituotot	383 341	331 725	329 541	-2 184	99,3 %	73,1 %
Maksutuotot	461 248	418 400	342 752	-75 648	81,9 %	14,3 %
Tuet ja avustukset	297 785	211 050	404 095	193 045	191,5 %	-17,7 %
Muut toimintatuotot	78 103	12 624	52 435	39 811	415,4 %	276,6 %
TOIMINTAKULUT	-34 133 198	-33 856 388	-25 809 633	8 046 755	76,2 %	1,6 %
Henkilöstökulut	-20 673 562	-20 334 423	-15 945 122	4 389 301	78,4 %	2,7 %
Palvelujen ostot	-7 501 742	-7 492 011	-5 378 810	2 113 201	71,8 %	1,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-741 855	-769 780	-645 030	124 750	83,8 %	0,2 %
Avustukset	-622 811	-655 000	-460 482	194 518	70,3 %	-0,4 %
Muut toimintakulut	-4 593 229	-4 605 174	-3 380 189	1 224 985	73,4 %	-2,0 %
TOIMINTAKATE	-32 912 722	-32 882 589	-24 680 811	8 201 778	75,1 %	1,2 %

Taulukko 1. Sivistyspalveluiden talouden toteutuminen.

Sivistyspalveluiden toimintatuotot syyskuun lopussa ovat 1 128 822 euroa. Toteumaprosentti on 115,9 %, mikä ylittää syyskuun lopun tasaisen toteuman (75 %) 40,9 prosentilla. Toimintatuottoja on kertynyt yhdeksän ensimmäisen kuukauden osalta 461 688 euroa yli tasaisen toteuman. Toimintatuottoja nostaa runsaina toteutuvat kotikuntakorvaukset (99,3 %). Limingassa on 27 muiden kuntien oppilasta, pääasiassa lastensuojelun vuoksi kuntaan sijoitettuja. Musiikkiopiston syyslukukauden maksut eivät vielä näy syyskuun lopun tilanteessa.

Perusopetuksen hankkeisiin on vuodelle 2025 budjetoitu noin 210 000 euroa. Toteuma syyskuun lopussa on noin 400 000. Hankeresurssia jaksottuu vuoden lopussa seuraavalle vuodelle, joten tämän hetken ylitys hanketuotoissa tasoittunee tilinpäätökseen mennessä. Maksutuotot ovat toteutuneet yli tasaisen toteuman (81,9 %), vaikka kvartaalissa on mukana heinäkuu, jolloin varhaiskasvatuksen toimintatuotot vähenevät huoltajien lomien vuoksi.

Henkilöstökuluissa ei ole tapahtunut ylimääräistä kasvua vuodesta 2024 vuoteen 2025. Henkilöstökulut ovat kasvaneet vain palkankorotusten verran (2 %) ja muista kunnista ja Pohteelta laskutettavien ohjaajakulujen verran (0,73 %), joihin ei ole budjetoitu. Vastaavat tulot kirjautuvat sivistyspalveluihin talousvuoden aikana. Kyseessä on kolme 30-tuntista ja kolme 25-tuntista ohjaajaa. Heidän palkkansa yhdeksän kuukauden osalta ovat noin 100 000 €. Palkat tuloutuvat sivistyspalveluihin vuodenvaihteessa, kun tehdään lastensuojelun vuoksi sijoitettujen oppilaiden laskutus. Elo-syyskuun osalta ei ole myöskään saatu vielä Pohteelta uuden tuntihinnan mukaisia kuuden iltapäiväohjaajan palkkoja, jotka tekevät elo-syyskuun osalta noin 16 500 euroa. Henkilöstökuluja ja erityisesti ryhmäkohtaiseen tukeen varattua resurssia tasoittaa kahden luokan väheneminen perusopetuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstökulut ovat vähentyneet merkittävästi. Varhaiskasvatuksessa sijaiskuluja on toteutunut vain noin neljännes budjetoiduista kuluista. Poissaoloja on paikattu sisäisesti, ja apulaisjohtajilla on ollut kahden päivän sijaistusvelvoite viikossa.

Perusopetuksen kotikuntakorvaukset ovat toteutuneet runsaasti yli talousarvion. Kotikuntakorvausten ja kotikuntamaksujen netto on yhdeksän ensimmäisen kuukauden osalta 284 000 euroa. Kotikuntakorvausten netto on vuoden lopussa 380 000 euroa. Suuret kotikuntakorvaustulot johtuvat lastensuojeluyksiköiden lapsista.

Talousarvioon budjetoiduista tuotoista noin 100 000 euroa tulee musiikkiopiston lukukausimaksuista. Lukukausimaksut tuloutuvat kaksi kertaa vuodessa. Ensimmäisessä kvartaalissa musiikkiopiston lukukausimaksuja on tuloutunut 46 000 euroa. Lukukausimaksuista loput tuloutuvat lokakuussa.

Toimintakulujen toteuma syyskuun lopussa on 76,2 %. Kulujen kasvu on hieman tasoittunut uuden lukuvuoden alussa. Ylitystä tasaiseen toteumaan on 1,2 %, kun ylitys kesäkuun lopussa oli 3,8 %. Toimintakulujen ylitys johtuu pääasiassa henkilöstökulujen ylityksestä (78,4 %), joita avattiin edellä. Kolmanteen kvartaaliin kuuluva heinäkuu on henkilöstökulujen osalta aina poikkeuksellinen koulunkäynninohjaajien kesäajan työkatkaisun ja määräaikaisten työsuhteiden vähäisyyden vuoksi. Kesäkuun henkilöstökulut ovat sivistyspalveluissa 2,6 miljoonaa euroa ja heinäkuussa 1,4 miljoonaa euroa.

Varhaiskasvatuksessa on muutettu apulaisjohtajien ryhmävastuuvetoa. Apulaisjohtajat ovat toimineet lyhyiden poissaolojen sijaisina pääsääntöisesti kahtena päivänä viikossa. Tällä toimenpiteellä on saatu vähennettyä varhaiskasvatuksen sijaiskuluja. Varhaiskasvatukset sijaisbudjetti (94 500 €) on kuitenkin vain 0,3 % koko sivistyspalveluiden talousarviosta. Perusopetuksessa lyhyihin sijaisuuksiin varattu 2 % ei ole ollut riittävä.

Varhaiskasvatuksen henkilöstökuuluihin tulee vaikuttamaan KVTESin puolella tapahtuva tasopalkkauudistus. Työntekijöiden palkat eivät saa uudistuksen seurauksena laskea, mutta jotkut palkat voivat nousta. Tasopalkkauudistuksen muutokset toteutuvat lokakuussa takautuvasti aina 1.2.2025 alkaen. Opetuspalveluiden paikallinen järjestelyerä maksetaan lokakuun palkassa takautuvasti kesäkuusta lähtien. Lokakuun 1. päivänä tullut 2,5 % palkankorotus maksetaan marraskuun palkassa.

Sivistyspalveluiden toimintakate syyskuun lopussa on 75,06 %. Talousarvio toteutuu 0,06 % eli noin 19 700 euroa yli talousarvion. Tilanne heikkenee loppuvuodesta palkankorotusten vuoksi. Myös uusi budjetointityökalu on aiheuttanut haasteita opetuspalveluissa. Palkkoja on jäänyt yksiköissä budjetoimatta noin 160 000 euroa.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Kunnassa on toteutettu keväällä lukuvuoden 2025-26 rekrytoinnit täyttölupamenettelyllä. Täyttölupamenettelyllä on saatu säästää joidenkin lyhyiden sijaisuuksien täyttämättä jättämisenä. Hanketoiminnan väheneminen on vähentänyt henkilöstön määrää hiukan myös opetuspalveluissa. Oppimisen tuen uudistuksen seurauksena perusopetuksen työntekijämäärä ei laske syksyllä, vaikka luokkien määrä vähenee.

Varhaiskasvatuksen käyttöastetta on pyritty nostamaan 80 prosenttiin. Tavoitteen saavuttamista vaikeuttavat lomakuukaudet, jolloin käyttöasteet heittelevät kovasti. Varhaiskasvatuksen keskimääräinen käyttöaste syyskuun lopussa on 73 % (pl. Aapin vuoropäivähoito).

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Sivistyspalveluissa on vahvistettu lasten hyvää elämää UNICEFin *Lapsiystävällinen kunta* -toimintamallilla (LYK). Kunnan palvelualueet ovat mukana kehittämässä lapsiystävällistä kuntaa yhteistyössä seura- ja yhdistystoimijoiden ja Pohteen edustajien kanssa. Liminka sai Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen maaliskuussa 2024. Vuoden 2025 alussa on työstetty uusi toimintasuunnitelma, jossa on

viisi tavoitetta, joista kullakin 2-4 toimenpidettä. Useimmat tavoitteet liittyvät lasten hyvinvoinnin ja hyvän elämän vahvistamiseen.

Kunnan vetovoimaa ja kuntakuvaa on vahvistettu tiedottamalla entistä tehokkaammin kaksikielisen koulupolun toteutumisesta esiopetuksesta lukion loppuun. Henkilökunnan kansainvälisyyden, kieli-tietoisuuden ja pedagogisen osaamisen vahvistaminen koulutuksen ja Erasmus+-täydennyskoulutus-ten kautta on tukenut kaksikielisen opetuksen jatkumon toteutumista. Limingan kaksikielinen opetus nojaa vahvasti CLIL-pedagogiikkaan (Content and Language Integrated Learning), jonka mukaisesti kieltä opitaan rinnan oppisisältöjen kanssa. Opettajien CLIL-osaamista on vahvistettu yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa ja valtakunnallisessa Kaksari-verkostossa. Huhtikuussa 2025 Liminka isännöi valtakunnallisia *Kaksaripäiviä* Limingassa. Ojanperän koulu vastasi tapahtuman järjestelyistä. Semi-naariin osallistui noin 40 kaksikielisen opetuksen kehittäjää eri puolilta Suomea. Seuraavaa *Kaksari-seminaaria* varten on saatu Opetushallituksen hankerahaa.

Osana kunnan kansainvälisyyden vahvistamista aloitettu koulutusvientityö jatkuu. Syyslukukauden alussa on käyty neuvotteluja kiinalaisen kumppaniin kanssa vuoden 2026 alussa toteutuvasta kiinalaisvierailusta Liminka. Elokuussa 2025 kaikissa Limingan peruskouluissa oli kiinalaisia oppilaita opettajineen viikon ajan. Vieraita oli yhteensä noin 70. Sivistyspalvelut sai erinomaisen arvion vierailuohjelman järjestämisestä ja rahallisen korvauksen, jolla on edistetty koulujen kansainvälistymistä.

Kasvatus- ja opetuspalveluissa painopiste on ollut lasten ja nuorten sekä työntekijöiden hyvinvoinnin vahvistamisessa. Kunnassa toteutettiin henkilöstökysely keväällä 2025. Kyselyn tulokset on käyty läpi yksiköissä ja paikannettu tuloksista yksiköiden vahvuudet ja kehittämiskohteet. Kehittämiskohteiden edistämiseksi on laadittu suunnitelmat ja aikataulutus.

Oppimisen tuen järjestämisen muutos astui voimaan 1.8.2025 (PoL 1090/2024) alkaen. Syksyllä on alettu toteuttaa keväällä tehtyjä suunnitelmia painopisteen siirtämiseksi ryhmäkohtaiseen tukeen. Vielä on liian aikaista arvioida muutoksen onnistumista. Ensimmäiset arvioinnit tehdään lukukauden päättyessä.

Iltapäivätoiminnan suunnitelma päivitettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 19.2.2025/§ 19. Lautakunta ei päätnyt nostamaan iltapäivätoiminnan maksua, mutta iltapäivätoiminnan laajuutta ja kestoä muutettiin. Iltapäivätoiminta päättyy klo 16 joka päivä. Ryhmämuotoisen iltapäivätoiminnan laajuudeksi mitoitettiin 30 iltapäivälästä/koulu. Mitoitus suhteutuu hyvin nykyisiin alkuopetuksen oppilasmääriin. Iltapäivätoimintaan on elokuun alkaessa otettu 96 oppilasta, joista 17 on pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita. Yhteistyö Pohteen kanssa pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden iltapäivätoiminnan osalta on parantunut. Kuudelle oppilaalle saadaan iltapäiväohjaajapalvelua Pohteen kustantamana lukuvuodeksi 2025-26 25 euron tuntihinnalla.

Kiusaamiseen ja häirintään puuttumiseen saatiin vuoden 2025 alussa Opetushallituksesta hankeraha, jolla edistetään sekä Limingan LYK-toimintasuunnitelmaan että opetussuunnitelmaan kirjattuja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelmia.

Limingan seudun musiikkiopistoon hankittiin vuoden alussa kansainvälisen tason vaatimukset täyttävä Bösendorfer-flyygeli. Flyygelin ovat valinneet asiantuntijat F-musiikille, jossa tämä erinomainen yksilö on ollut esittelykäytössä. Hankintahinta oli tämän vuoksi alle puolet uuden vastaavan flyygelin

hinnasta. Flyygeli on hankittu vuokramallilla, jolloin hankintakulut jakautuvat kuudelle vuodelle sivistyksen käyttötalouteen. Korkeatasoinen Sarvelasali ja huippuflyygeli antavat hyvät edellytykset järjestää korkeatasoisia konsertteja Sarvelasalissa ja myös vuokrata salia äänitystarkoituksiin. Kevään viimeisessä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouksessa päivitettiin Sarvelasalin vuokrahinnasto.

Palvelualueen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Sivistyspalveluiden strategiset tavoitteet perustuvat lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä henkilökunnan hyvinvoinnin, kansainvälisyyden ja digitaalisuuden vahvistamiseen. Sivistyspalveluiden talouden vahvistaminen liittyy kunnan keskeisiin tavoitteisiin.

Sivistyspalveluiden valtuustoon sitovia mittareita ovat sivistyspalveluiden toimintakate sekä henkilöstön että oppilaiden/opiskelijoiden poissaolot (Ks. taulukko 2). Tavoitteena on ollut, että sivistyspalveluiden talous toteutuu talousarvion mukaan. Sivistyspalveluiden talousarvion toimintakate syyskuun lopussa on 75,06 %. Henkilöstöön liittyvä tavoite on myös saavutettu. Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet tammi-syyskuussa 2025 edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

Oppilaiden/opiskelijoiden poissaolot ovat vähentyneet kouluvuoden kahden ensimmäisen kuukauden aikana vuoden 2024 vastaavaan aikaan verrattuna. Peruskoululaisten poissaolot ovat lähes puolettuneet. Poissaoloihin puuttumisen toimenpiteet alkavat purra. Lukio-opiskelijoiden poissaolot ovat myös vähentyneet. Lukiossa on tietyt läsnäolovelvoitteet kurssien hyväksymiseen, mikä luonnollisesti vaikuttaa poissaoloihin.

Sivistyspalveluiden toimintasuunnitelma perustuu sivistyspalveluiden strategiaan tavoitteisiin. Niiden toteutuminen on kuvattu luvussa *Toimintasuunnitelman toteutuminen*.

Näkökulma	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite 2025	Toteuma 1-9/2025
Talous	Sivistyspalveluiden vastualueiden talous toteutuu talousarvion mukaan. - varhaiskasvatus - perusopetus - lukiokoulutus - musiikkiopisto	Työntekijöiden työpanoksen ja tilojen joustava, tehokas käyttö. Yksityisistä vuokratiloista luovutaan. Kestävän kehityksen mukainen energian ja materiaalien käyttö. Varhaiskasvatuksen käyttöaste kasvaa 80 %:iin.	Sivistyspalveluiden toimintakate (%) 1-3/2025 1-6/2025 1-9/2025 1-12/2025	Sivistyspalveluiden toiminta toteutuu talousarvion puitteissa eli toimintakate vastaa kunkin kvartaalin lopussa tasaisen toteuman prosenttiosuutta.	Toteutunut. 75/75 %
Henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointi paranee.	Työntekijöiden hyvinvointiin ja työolosuhteisiin panostetaan. Henkilöstön osaamista ja työn imua	Sairauspoissaolopäivät	Sairauspoissaolopäivien lukumäärä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan aikaan.	Toteutunut. 1-9/2024: 4 908 pvä 1-9/2025: 4 399 pvä

		vahvistetaan koulu- tuksella.			
Laatu	Koulukiusaaminen vähenee.	Toteutetaan vuonna 2023 käyt- töön otettua kiu- saamiseen puuttu- misen suunnitel- maa. Vahvistetaan KiVa- mallin toteutusta. Otetaan käyttöön 1–3 uutta kiusaami- seen puuttumisen mallia.	Oppilaiden poissa- olot vähenevät edellisen vuoden vastaavan ajan poissaoloista. Poissaolotunnit/ oppilas - Poissaolotunnit/ opiskelija		Toteutunut. Tuntia/oppilas 8-9/2024: 22,4 t 8-9/2025: 12,2 t Tuntia/opisk. 8-9/2024: 8,8 t 8-9/2025: 7,5 t Tunti (t)=45 min. oppi- tunti. Lukion 75 min. oppitunnit on muu- tettu 45 min. mukai- siksi.

Taulukko 2. Sivistyspalveluiden strategisten tavoitteiden toteutuminen.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Sivistyspalveluiden koulutukset ovat toteutuneet koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutuksissa painotetaan strategisia tavoitteita eli digitaalisuuden, kansainvälisyyden ja hyvinvoinnin vahvistumista sekä opetuksen laadun parantamista. Keväällä 2025 esi- ja perusopetuksen sekä lukion henkilökunta on osallistunut oppimisen tuen muutokseen liittyviin webinaareihin. OPH:n webinaarit ja seminaarit ovat jatkuneet myös syyslukukaudella.

Alla olevaan henkilöstötaulukkoon kirjataan sivistyspalveluiden henkilöstö talousarviovuoden päättyessä. Vuosien 2024 ja 2025 osalta taulukossa on vertailu syyskuun lopun henkilöstömäärän osalta. Vuosien 2024 ja 2025 henkilöstömäärää nostaa koulunkäynninohjaajien osa-aikaisuuksien kasvaminen. Koulunkäynninohjaajia on palkattu pääasiassa 25-30 viikkotunnin osa-aikaisuuksilla, mikä lisää työntekijämäärää, vaikka henkilötyövuosien (HTV) määrä on laskenut. Opaalin mukaan syyskuun lopussa vuonna 2023 on sivistyspalveluissa toteutunut 398 HTV, vuonna 2024 391 HTV ja vuonna 2025 390 HTV.

Henkilöstömäärä	12/2022	12/2023	9/2024	9/2025
Vakinaiset, lkm	315	307	338	349
Määräaikaiset, lkm	94	99	109	95
Sijaiset, lkm	50*	15	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	3	2	0	0
Henkilöstö yhteensä	462	423	447	444

* Luvussa mukana myös muutaman päivän sijaiset.

Eläkkeelle jäänti (tehtävä)	2023	2024	2025
	3	3	1

Sijaistyövoiman tarve	2023	2024	2025
-----------------------	------	------	------

Tehtävä	15	0	0
---------	----	---	---

Taulukko 3. Sivistyspalveluiden henkilöstömäärien kehitystä. .